

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Canticis. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

nondum videtur nouisse alternū cantum, *lib. 2. Instit. cap. 5. & cap. 10.* fortè loquitur de solo ritu Monastico, Faciunt autem alterni cantus Psalmorum Flavianam & Diodorum auctores, ex Athanasio hoc enarrante, Historici Græci; sed potiùs instauratores eos vocat Theodoret. *lib. 2. cap. 24.*

16 At inter Latinos, quauis Tertullianus *l. 2. ad Vxorem* ijs verbis (Psalmum inter duos sonare) videatur significare alternum cantum; tamen de priuata ratione recitandi Psalmos explicatur: & Ambrosio tribuitur, qui Græcos imitatus, ex Isidor. *lib. 1. de Offic. cap. 7.* & teste August. *lib. 9. Confess. cap. 6.* primus inuexit in Ecclesiam alternum cantum: quem Damasus Decreto generali firmavit, & communem toti Ecclesiæ fecit, vt dicitur in Breuiario in eiusdem Festo. fusiùs hac de re Francolin. *1. par. cap. 3.*

17 Denique alternus cantus significat alternam Sanctorum ad benè operandum exhortationem, Hugo *in Spec. c. 3.* & quod alter alterius onera portare debet, Dur. *in Rat. lib. 5. cap. 2.*

18 Addit Amal. *lib. 4. c. 3.* standum esse ad Psalmos (quod hodie obseruant Clerici Regulares, & nostri Ordinis ad Officium diurnum) & Baronius probat ex P. Damiani ann. 1062. vt ex situ corporis, ait Amalar. demonstramus affectum mentis; hoc est, paratos nos esse siue ad domandam carnem nostram, siue ad exercitium operis (quod significat Psalmus, vt diximus) in causa nostra, & fratrum. Stantes etiam in operibus bonis faciliùs vincimus hostes, ait Durand. *loco citato.*

19 *Vsus* eiusdem Psalmi in pluribus Festis ad Matutinum eam habet causam; quia in eodem sunt plures &

uarij versus, qui pertinere commodè possunt ad varia Festa, & suggerunt varias ad rem accommodatas Antiphonas, vt rectè consideranti patebit: quod etiam notauit Duran. *loco cit.*

20 In Vesperis Festorum accidit mutatio vltimi Psalmi Dominicalium, vt sit conformior Festo. quam mutationem significat Radul. *Propos. 10.*

21 In postrema Breuiarij recognitione visum est asterisco interpungere Psalmorum versus, vt eorundem lectio, etiam quoad puncta & comata, esset eadem quæ in vulgata editione sacrorum Bibliorum emendatiore Vaticana vltima anni 1598.

De Canticis.

CAP. IX.

1 **C**anticum secernit à Psalmo S. Hilar. *in Prol. expos. Psalmorum satis fuscè* Breuiùs, auctore Euthymio, Psalmus est carmen cum instrumento psalterij; Canticum est vox musica cum harmonia ore solo prolata. Mysticè Psalmus bona opera, Canticum gratiarum actionem significat, ex Dur. *lib. 5. cap. 4.* Est autem Canticum antiquius Psalmo, cum illius sit primus auctor Moyses: neque defuit eiusdem vsus inter Apostolos. *Coloss. 3.*

2 Septem Cantica ex sacris Litteris habentur in Breuiario. quorum ordo temporis est qui sequitur.

1 *Cantemus Domino*, quod est Moysis, editum anno mundi 2544. *Exodi 15.*

2 *Audite caligula loquor*. Eiusdem Moysis, anno 2583. *Deut. 32.*

3 *Exultauit cor meum*. Annæ matris Samuelis, anno 2904. *1. Reg. 2.*

4 *Confitebor tibi Domine*. Mariæ, anno circiter 3314. *Isaia 12.*

5 *Ego*

5 Ego dixi in dimidio dierum meorum. Ezechia Regis, an. 3322. Is. 38.

6 Domine audiui auditionem tuam. Habacuc, an. circiter 3351. Hab. 3.

7 Benedicite omnia opera Domini Domino. Trium puerorum, anno 3462. Dan. 3.

Ex Euangelio habentur in Breuiario alia tria, quorū ordo temporis est.

Magnificat. B. Mariæ, Luc. 1. anno mundi 4051. ex Tornello.

Benedictus Dominus Deus Israël. Zachariæ, eodem anno post tres menses. Luc. 1.

Nunc dimittis Domine, &c. Simeonis, Luc. 2. anno sequenti 4052. Christi primo.

3 Alius est ordo in Breuiario, nimirum in Dominica, Canticum *Benedicite*, &c. quia in Dominica vniuersa creata sunt confusè, quæ in Cantico inuitantur ad laudem Dei, Durand. lib. 5. cap. 4. sed Versus Cantici ab Ecclesia reducti sunt ad minorem numerum, reiecta illa repetitione, *laudate, & superexaltate*, &c. quæ habetur in Daniele. præterea addidit in fine glorificationem Trinitatis, *Benedicamus Patrem*, &c. de qua meminit Amal. lib. 4. cap. 10. tamen paulò diuersa ab ea quæ hodie est in vsu. *Benedicamus*, inquit ille, Patri, & Filio & Spiritui sancto: nec responderetur *Amen* in fine, sicuti neque in Missa *Quatuor Temporum*.

In Feria secunda, Canticum Isaia; in Feria tertia, Ezechia; in Feria quarta, Annæ; in quinta, Moysis primū, & de his afferunt mysticas causas valdè arbitrarías Amal. lib. 4. à cap. 12. vsque ad 16. & Gemma lib. 2. cap. 53. à quibus ad verbum accepit Durand. loco citato. In Feria sexta, Canticum

Habacuc, in quo mentionem de Cruce facit: *Cornua in manibus eius*. Sabato, Canticum Moysis vltimum, de quo ait Beda in *Lucam*: Ad memoriam prisca Religionis, Canticum Deuteronomij, in quo vniuersus veteris populi status continetur, Sabato nonnullis in locis dici consuevit; alioquin esset præposterum, vt, prioribus septimanæ diebus Prophetarum dictis carminibus, Moysis vltimum diceretur. Hæc ille. Alcuinus de *Celebrat. Missæ ait*, idè recitari, quia dixit Apostolus *Act. 15.* quòd Moyses habet in singulis ciuitatibus, qui eum per singula Sabbata prædicent.

4 Canticum trium puerorum est festiuus, & idè in omnibus Festis dicitur, reliqua tantum in ferialibus, Gemma lib. 2. cap. 53. quibus additur in fine *Gloria Patri*, more Psalmorum, à quibus parum differunt Cantica.

5 Tria verò Cantica Euangelica quotidie dicuntur, Amal. lib. 4. cap. 8. & causas vide supra *Sectione præcedenti cap. 2. num. 13. pag. 54. cap. 5. num. 8. pag. 58. & cap. 6. num. 9. pag. 60.*

6 Euangelia vocantur ab antiquioribus hæc Cantica; ita Ordo Rom. quia sunt pars textus Euangelij sancti Lucæ: & idè stant omnes dum hæc dicuntur, vt fit ad Euangelium in Missa. Plurimi initio Cantici formant sibi Crucem à fronte ad pectus, ex Beeth. cap. 40. quia est Euangelium. & placet, tum quia hoc præscribitur Episcopo ad initium Cantici *Magnificat* in Cærimon. Episc. lib. 2. cap. 1. tum idem signum Crucis adhibetur in Missa initio Euangelij, licet diuerso modo.